

Buddhistforbundet

Nyhetsbrev nr. 2 2018, vesak-år 2562 etter buddhistisk tidsregning

Besøk 22. august av kronprinsparet i det vietnamesiske tempelet på Jessheim

Kjære leser,

Det er nå 39 år siden Buddhistforbundet ble opprettet. Vi står stadig overfor nye oppgaver. Selv om det er i de enkelte medlemsorganisasjonene at det meste skjer har vi viktige oppgaver som må løses. Medlemsregister og økonomi må oppfylle de krav som følger av lover og forskrifter og vi har oppgaver når det gjelder informasjon om buddhismen. Arbeid med å fornye hjemmesiden står nå for tur og vi kreve betydelig arbeid fra vår side. Buddhistforbundet skal også være en felles stemme ut mot storsamfunnet. Dette har vi forsøkt å være i de årene vi har eksistert. I 1996 var vi med på å stifte Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) som har vært og stadig er en viktig arena for å nå ut med våre synspunkter til omverdenen. En av de store utfordringene vi står overfor som mennesker er klimaendringene truer selve livsgrunnlaget vårt. Dette er bakgrunnen for at Buddhistfor-

bundets forstander nylig gikk sammen med en rekke religiøse ledere i Norge om en uttalelse om denne utfordringen som ble publisert 10. november i avisen Vårt Land som er gjengis her:

Sammen må vi ta vare på jordkloden!

I dag går vi sammen gjennom Oslos gater for å vise at vern om jordkloden og skaperverket er viktig. Selv med ulik tro og begrunnelser forener dette engasjementet oss som religiøse ledere i Norge. Naturen har vi felles, og det er bare i fellesskap vi kan løse de utfordringene vi står overfor. Omsorg for moder jord – vårt felles hjem – er viktige og betimelig. Denne høsten har FNs klimapanel (IPCC) minnet oss om alvoret, og at det haster med forsterket innsats. Også livet i havet, regnskogene og artsmangfoldet er truet. Klimaendringene går ikke minst utover mange av verdens fattigste mennesker. Tørke, flom og ekstremvær kom-

mer på toppen av deres daglige livskamp. Dette er mennesker som har bidratt minimalt med klimagassutslipp, men rammes mest. Dette fører igjen til konflikter og mange tvinges på flukt. Det er behov for en omforent og sterk innsats for naturen og klimarettferdighet i årene som kommer.

I våre ulike religiøse tradisjoner og etiske refleksjoner, er vern om skaperverket, solidaritet med de mest utsatte, og omtanke for våre etterkommere sentrale verdier. Vi vil forsterke den etiske appellen og samarbeidet på disse områdene. Vi vil utfordre oss selv og våre medlemmer til å ta bærekraftige valg særlig når det gjelder energikilder, mat og transport. Alle må bidra i årene som kommer.

På tvers av religioner og livssyn, stod vi sammen og fikk omsider den viktige Paris-avtalen i 2015. Om få uker samles verdens politiske ledere igjen i Katowice i Polen til nytt klimatoppmøte. Her skal avtalen konkretiseres, og ambisjonene økes. Vi ber våre norske politikere sørge for at våre klimamål og -budsjetter forsterkes, og samsvarer med IPCCs anbefalinger, og Norges ansvar og økonomiske kapasitet.

Vi trenger politikere som kan tenke langsiktig, bidra til mer rettferdighet og fatte kloke valg for vår felles framtid – nå.

La oss i felleskap gripe de mulighetene vi fortsatt har og handle mens det ennå er tid!

Skrevet av biskop Bernt Eidsvig, Den katolske kirke, biskop Kari Veiteberg, Den norske kirke, rabbiner Joav Melchior, Det mosaiske -trossamfund, Imam Hamid Farooq, Islamic Culture Centre og forstander Egil Lothe, Buddhistforbundet

Feiring av vesak

Vesak, som markerer Buddhas fødsel - oppvåkning og bortgang, feires over hele verden av buddhister av alle tradisjoner. I år fant Buddhistforbundets felles markering sted tirsdag 29. mai kl. 18:00 i Røde kors konferansesenter i Hausmannsgate 7 Oslo. Lokalet var fullt med rundt 250 deltakere fra de forskjellige buddhistiske grupperingene i Norge. Representert var også ambassadene til India, Sri

Lanka og Thailand. På programmet sto blant annet kunstnerisk innslag av musikeren Tal Colemann (sammen med Lama Changchub) samt opplesninger og sang fra Buddhistforbundets egne medlemmer både unge og voksne. Den norske munke Phra Sindre Ajito holdt talen for dagen. Phra Sindre er munk i den thailandske skogsmunk-tradisjonen og holder nå på å etablere et skogskloster på Biri i Oppland.

Fra vesak feiringen 29. mai

Nytt av året var et eget tilbud til barn ledet av en barnehageansatt. Barna fikk være med på å tegne Buddha – noe som syntes å være populært. Denne delen av arrangementet var organisert av Gunaketu Kjønstad fra Triratna.

Fra konferansen om mindfulness

Konferanse om mindfulness

I april måned fikk vi en henvendelse fra Sri Lanka. Den handlet om munken Dhammajivo Thero fra Sri Lanka som underviser barn i mindfulness. Han begynte først i det som kalles Daham Pasal som er buddhistiske søndags-

skoler i Sri Lanka. Deretter har han undervist i mindfulness som en metode for alle uavhengig av religion i vanlige skoler med elever fra alle etniske og religiøse grupper. Han kom til Europa i begynnelsen av juni. Det gjorde også den tibetanske Lama Ringu Tulku som har samarbeidet med Dhammajivo Thero i organisasjonen Sati Pasala som sistnevnte har etablert.

Kunne vi arrangere en konferanse i Oslo på denne tiden? Dette er jo lettere sagt enn gjort så det var naturlig å søke hjelp utenfor egne rekker. Organisasjonen Mindfulness Norge tok imot vår invitasjon til å stå som arrangør av denne konferansen.

Således gikk konferansen om "Mindfulness in Education" av stabelen tirsdag 12. juni. Stedet var Røde kors konferansesenter i Oslo og rundt 60 personer med forskjellig bakgrunn var møtt opp for å bli mer kjent med dette temaet. Gode presentasjoner fra våre gjester fra Sri Lanka og Ringu Tulku så vel kapasiteter fra Norge gjorde dette til unik anledning til å utforske nye sider ved mindfulness. Dagen etter hadde vi et fint møte med våre venner i Kirkelig dialogsenter i Oslo med Dhammajiva Thero fra Sri Lanka der vi (som på konferansen dagen før) også fikk mediterert sammen.

Fra innvielsen av det nye tempelet på Jessheim

Nytt vietnamesisk tempel innviet

Lørdag, 28. juli, ble det nye vietnamesiske templet, med stor hall for bodhisattvaen Avalokiteshvara, innviet. Stedet ligger på Jessheim i Ullensaker kommune. En svær forsamling ledet av munk og nonner var til stede under innvielsen. Buddhistforbundets generalsekretær var også til stede under seremonien og holdt denne talen (utdrag):

Egil Lothe taler under åpningen av tempelet

I dag er vi samlet her på Jessheim i Akershus for å feire åpningen av en bygning. Men denne bygningen er ikke en hvilken som helst slags bygning: den er et buddhistisk tempel og er en del av et samlingssted for å praktisere Buddhas lære. På vietnamesisk har stedet fått navnet Lien Hoa Dao Trang, som kort kan oversettes som Lotus templet. Men i dette navnet ligger det mye mer: Det henspiller til et av mahayana-buddhismens viktigste skrifter nemlig Lotus sutraen som beskriver Buddha så vel som hans store disipler som på forskjellige måter representerer Buddhas kvaliteter. Samtidig uttrykker navnet som stedet har fått, at det er viet til utøvelsen av Dharma - Buddhas lære. Stedet har et åndelig formål: ikke bare være et samlingssted for feiring av høytider - selv om det også skal være det - men først og fremst skal det være et sted hvor mennesker kommer sammen for å lære om seg selv gjennom Buddhas lære - og å virkeliggjøre seg selv som mennesker - det Buddhas lære dypest sett handler om.

Stedet innvies i dag er dypt forankret i vietnamesisk buddhistisk tradisjon og vil i årene som kommer være hovedsenteret for den vietnamesiske mahayana-buddhisme i Norge. Men nettopp som et sentrum for mahayana-buddhismen har stedet et universelt siktemål. Mahayana, den store veien, understreker nettopp at Buddhas lære handler om at alle mennesker har oppvåkningens natur, at vi alle, uavhengig av alder, kjønn, etnisitet, eller sosial bakgrunn, er like i det at vi har oppvåkningens natur i oss, at vi alle har et åndelig potensial som kan utvikles og at vi alle kan

blomstre i full monn, slik bildet av lotusblomsten antyder.

En grunnleggende verdi i buddhismen er barmhjertighet. I mahayana-buddhismen tales det om Den store barmhjertigheten - Mahakaruna - som omfatter alle levende vesener - og som er altomfattende og uten grenser. I Lotus sutraen - Saddharma Puṇḍarīka Sūtra - uttrykkes dette gjennom beskrivelsen av Buddha som en åndelig størrelse som går langt utover den historiske person som levde i India for over 2500 år siden. Hans barmhjertighet er altomfattende og favner alle levende vesener og har alles oppvåkning og frihet fra sorg som sitt endelige mål.

Denne altomfattende barmhjertigheten uttrykkes også i gjennom de store bodhisattvaer - oppvåkne skikkelser som har overskredet alle jordiske begrensninger. I kapittel 25 i Lotus-sutraen står det om bodhisattvaen Avalokiteśvara som det ypperste uttrykk for denne altomfattende barmhjertigheten. Avalokiteśvara har fått forskjellige navn i de landene hvor buddhismen har funnet utbredelse. I Vietnam kalles bodhisattvaen Quán Thế Âm. Betydningen av navnet er "Den som hører verdens rop" - med andre ord representerer Avalokiteśvara selve kjernen i Buddhas budskap: Den altomfattende barmhjertigheten som responderer på alle levende veseners lidelse. I kapittel 25 i Lotus-sutraen understrekes det at Avalokiteśvara kan vise seg i uendelige former: som menneske i forskjellige sosiale og religiøse roller, og ikke minst, både som mann og som kvinne. Avalokiteśvara overskrider alle menneskelige skillelinjer. Avalokiteśvara representerer den store barmhjertigheten i alle sine ulike manifestasjoner. Det er derfor ingen tilfeldighet at bygningen som innvies i dag inneholder en hall for Avalokiteśvara. Den sentrale statuen viser en form som uttrykker bodhisattvaens natur - oppvåkningens velvære og glede som barmhjertighetens uuttømmelige kilde. Samtidig viser relieffveggen bak de forskjellige manifestasjoner av bodhisattvaen Avalokiteśvara som barmhjertighetens uendelige uttrykk.

Dette er både dyp religiøs symbolikk og et subliment kunstnerisk uttrykk for det ypperste ideal menneskeheten har kjent.

Det er derfor en stor glede å kunne ta del i denne åpningen av hallen for Avalokiteśvara og den nye tempel-bygningen som skal gi mennesker i dagens Norge mulighet til å bli kjent med Buddhas lære og til å utvikle seg fullt ut som de mennesker vi dypest sett er.

Takk for oppmerksomheten

Kronprins Haakon og kronprinsesse Mette Marit på offisielt besøk i tempelet på Jessheim

Kronprins Haakon og kronprinsesse Mette Marit på besøk i tempelet på Jessheim

Onsdag 22. august, fikk vi det første offisielle kongelige besøk i et buddhistisk tempel i Norge da kronprins Håkon og kronprinsesse Mette Marit besøkte buddhist-templet Lien Hoa Dao Trang på Jessheim utenfor Oslo. Sammen kronprinsparet var fylkesmann, ordfører og politisjef. Kronprinsparet fikk oppleve te seremoni med meditasjon samt dans med blomsterofring av barn fra Det vietnamesiske buddhistsamfunn etterfulgt av resitasjon av Hjertesutra av munkene og nonnene i tempelet. Til slutt var det gruppefoto før de prominente gjestene forlot tempelet.

Buddhistforbundets generalsekretær var dratt på konferanse i India og var derfor ikke til stede men ledelsen i Buddhistforbundet var likevel representert ved sekretariatsmedlem Pranee Kristoffersen.

Årsmøte i «European Buddhist Union» (EBU)

Buddhistforbundet er medlem i European Buddhist Union og generalsekretær Egil Lothe var i dagene 27 - 30 september på organisasjonens årsmøte på buddhistsenteret Adhithana i England som er hovedsete for Triratna buddhistfellesskap. Tema som ble diskutert var unge i buddhismen og problemet med uetisk oppførsel blant åndelige ledere i buddhistiske organisasjoner. I den forbindelse kom EBU med en erklæring som vi gjengir i norsk oversettelse. Ellers fikk Egil Lothe anledning til et møte med Triratnas 93 år gamle grunnlegger Sangharakshita som døde en måned senere den 30. oktober.

Deltakere på EBUS årsmøte

Erklæring om overgrep i buddhistiske samfunn

I åndelige sammenhenger, som i alle andre, kan ulike former for upassende oppførsel forekomme, inkludert seksuelt misbruk. Dette har vært tilfelle gjennom historien, i mange land og i mange religiøse og åndelige tradisjoner. Dessverre forekommer dette også i dag.

Buddhistiske samfunn er ikke noe unntak. Nylig har flere nye tilfeller av misbruk i buddhistiske samfunn kommet for dagen, alle involverte maktmisbruk, inkludert seksuelt misbruk. Vi erkjenner med stor sorg lidelsene til ofrene for skade påført av buddhistiske lærere og ledere.

Det er klart at i mange tilfeller har det skjedd alvorlige overgrep på personers integritet, og i

noen tilfeller også kriminelle handlinger. En sterk vektlegging av hierarki, et tett fellesskap, et felles trossystem og et intenst engasjement kan bidra til et sunt åndelig miljø, men kan også føre til usunne relasjoner og med alvorlig negative konsekvenser for voksne og barn.

En åndelig lærer er i en posisjon med større makt og ansvar enn eleven. Vi anbefaler at seksuelle forhold mellom lærere og elever enten er underlagt klart definerte og effektive retningslinjer for å redusere risikoen for maktmisbruk, eller at de helt forbyes.

Det første prinsippet i buddhistisk etikk er å unngå å forårsake skade. Dette har blitt vektlagt gjennom hele buddhistens historie.

Vi oppfordrer alle buddhistiske organisasjoner til å behandle ærlig og effektivt påstander om alvorlige brudd på etiske bestemmelser og lover av lærere og ledere, og å lytte til de som føler seg skadet og oversett, med medfølelse for alle involverte.

I de senere år har mange buddhistiske organisasjoner utviklet etiske retningslinjer, klageprosedyrer og støttesystemer for ofre for seksuelt misbruk. Vi oppfordrer alle buddhistiske organisasjoner i Europa til å følge deres eksempel for å sikre at alle er i stand til å møte Buddhas lære i et respektfullt, trygt og omsorgsfullt miljø.

Den europeiske buddhistiske union (European Buddhist Union) på sitt årsmøte 30. september 2018.

Besøk av munk fra Wat Thai Norge

Onsdag 24. oktober var Buddhistforbundet vertskap for 12 munk fra Wat Thai Norge. Det er buddhistiske tradisjon å invitere munk til lunsj (for dem dagens siste måltid). Dette gjøres på en høytidelig måte der munkene bruker tid til resitasjon før måltidet. Av munkene var 9 ordinerte i regntidsretretten (som er de tre månedene munk skal holde seg i ro i klostrene). I forbindelse med besøket orienterte generalsekretær Egil Lothe om Buddhistforbundet og buddhismens historie i Norge.

Egil Lothe orienter munkene om Buddhistforbundet

«World Fellowship of Buddhists» konferanse i Japan

En av oppgavene til Buddhistforbundet er å delta i internasjonalt buddhistisk samarbeid. For litt over 10 år siden ble vi medlem i «World Fellowship of Buddhists» som er en organisasjon som ble stiftet i 1950 i Sri Lanka og som nå har hovedkvarter i Bangkok. Den har sine svakheter som organisasjon: den representerer på langt nær alle buddhister i verden og en kan også stille spørsmål ved i hvor stor grad den er en demokratisk organisasjon (selv om dens vedtekter skulle tilsi at den var det). Men uansett samler den en betydelig del av den buddhistiske verden på konferansene annen hvert år og er sånn sett et interessant møtepunkt.

Årets konferanse fant sted ved Tokyos internasjonale flyplass Narita og foregikk over tre dager. De to første på et hotell med generalforsamling og gruppemøter med fokus på forskjellige temaer. Den tredje dagen foregikk

Fredsbønn i Sojiji tempelet i Yokohama

To tyske representanter sammen med Buddhistforbundets representant på WFBs konferanse i Japan

i Sojiji-templet i Yokohama. Dette er Soto-zen ordenens hoved-tempel og som sådan et ganske imponerende sted. Her var det først bønn for fred i verden i den store tempelhallen etterfulgt av et meget interessant symposium med blant annet den kvinnelige amerikanske zen-mesteren Joan Halifax som holdt en meget inspirerende tale. En japansk munk ga deretter presentasjoner om sitt arbeid med de overlevende etter jordskjelvet i Fukushima for syv år siden som førte til radioaktiv stråling etter skader på et atomkraftverk. En annen munk holdt et sterkt innlegg om arbeidet sitt mot selvmord som er et stort problem i Japan. Spørsmål som manglende likestilling mellom menn og kvinner i buddhismens ledelse ble tatt opp på en meget kritisk måte. Det ble også overgrepene mot rohingyaene i Myanmar. Konferansen ga et inntrykk av at japansk buddhisme på mange måter er åpen og moderne og mer på bølgelengde med vesten enn det en kanskje er klar over.

Roshi Joan Halifax sammen med japanske buddhister under symposiet

Norske buddhister gir hjelp i India og Nepal

Tibetanske nonner i India får nå helsehjelp fra norske Shenpen Tibet Aid, mens barn får hjelp til skolegang og ungdom yrkesopplæring – alt takket være gode støttespillere i Norge.

Bakgrunnen var et ønske om å bedre forholdene for tibetanske nonner i Himalaya-området. Stiftelsen gjorde en kartlegging og avdekket mange utfordringer både når det gjelder ernæring og sykdom blant kvinnene.

Karma Tashi Lings humanitære organisasjon, Shenpen Tibet Aid, tok ansvaret for å følge opp dette arbeidet.

Klosteret Tilokpur ble grunnlagt i 1962 av den engelske kvinnen Frida Bedi for å bistå kvinner som kom til India etter å ha flyktet fra den kinesiske okkupasjonen av Tibet. I dag kommer nonnene fra ulike deler av India, Sikkim, Nepal og Bhutan.

Shenpens feltarbeider Heidi Trondsen besøkte klosteret i januar i år. Da møtte hun ledere og nonner og snakket med dem om deres behov. Nå får de 92 nonnene, som er i alderen 6–76 år, månedlige legebesøk og urtemedisin fra Dharamsala, som ligger 40 km unna. På lengre sikt ønsker Shenpen å bygge opp et fond for å finansiere sykehusbehandlinger, dersom legesjekkene avdekker alvorlig sykdom.

Det meste av Shenpens aktivitet foregår i Sonada i Darjeeling i Vest-Bengal. Her ligger Tashiling Tibetan Settlement, én av 58 tibetanske flyktningbosettinger i India. Bosettingen i Sonada ble etablert som et kooperativ i 1966. De tibetanske eksilmyndighetene – Central Tibetan Administration – er representert der, og de tok nylig over driften av den tibetanske skolen. Shenpen har, i samarbeid med kooperativet, støttet innbyggerne i Sonada siden organisasjonen ble etablert i 2009.

Skolen, som gir grunnskoleopplæring, har ca. 200 elever. Mange kommer fra fjerne områder i Himalaya, og ca. 150 av dem bor på skolens internat. Barna får støtte til skolemateriell,

klær, næringsrik mat og rent vann gjennom Shenpens fadderprogram, som også sørger for at de får vaksiner og andre helsetjenester fra den lokale klinikken.

Vinteren er hard og kald i Himalaya-området, og varme klær fra Shenpen blir satt pris på

Shenpen har dessuten bidratt til mange utbedringer på internatet, som å renovere kjøkkenet, lage lekerom til de minste barna og sørge for varmt vann ved hjelp av solvarme. Klimaet i Sonada, som ligger 2.000 meter over havet, er tøft, med mye tåke og kalde, fuktige vintre. Boligstandarden er svært enkel; hus uten oppvarming og med dårlige hygieniske forhold.

Skolegang, helse og opplæringstiltak, særlig rettet mot ungdom og kvinner, er hovedoppgavene til Shenpen. Målet er, foruten å bedre levekårene i lokalsamfunnet, å bidra til at flere kan skaffe seg egen inntekt. Flere ungdommer har fått, eller er i gang med, yrkesopplæring som gir jobb – som sykepleier, elektriker, kokk

Små gutter i Sed-Gyued-klosteret i Sonada får støtte gjennom Shenpens fadderordning

eller bilmekaniker. Noen av dem har kommet tilbake til Sonada og jobber der, andre har funnet jobb andre steder i India og kan dermed hjelpe familien med penger.

Andre tiltak Shenpen har i India, er – som i Tilokpur-klosteret – rettet mot å bedre levestandard for munk og nonne i klostre. I Salugara får unge munk støtte gjennom fadderprogrammet. I klosteret får de skolegang etter indisk pensum, samt opplæring i buddhisme og tibetanske språk. Fadderstøtten dekker mat, skoleutstyr og helsehjelp.

Kvinnene i et lite, fattig nonnekloster nær Sonada får også støtte, samt unge munk i Choling-klosteret i Sonada.

I Nepal støtter Shenpen, ved hjelp av faddere, skolegang for fattige jenter fra lavkastefamilier. Flere av dem har nå fullført 10. klasse og begynt på videregående skole i nærmeste by – er stort steg jenter som ellers ikke ville fått skolegang.

Ved skolestart får barn i lavinntektsfamilier skolesekk og annet utstyr de må ha for å kunne gå på skole

Før skolestart i India og Nepal, sørger Shenpen for at fattige barn får skoleuniform, sekk og annet utstyr de må ha for å kunne gå på skole.

All virksomhet i Shenpen er finansiert gjennom innsamlede midler. Kostnadene til administrasjon er lave – nesten alt arbeid utføres av frivillige. Organisasjonen er registrert i Innsamlingskontrollen.

For å støtte nonnene i Tilokpur, har mange av KTLs medlemmer i år betalt inn 50 kroner i tillegg til årskontingenten. Skolebarna får hjelp gjennom fadderordningene, mens donasjoner fra enkeltpersoner og foreninger dekker andre tiltak. Inntekter fra det årlige 3-toppsløpet på Jeløya ved Moss går for eksempel til barna på den tibetanske skolen i Sonada, mens barna på sin side bidrar gjennom å lage startnumrene som løperne bruker.

Sarmila og Sabita fra Durlung er blant jentene som har fått støtte til skolegang og nå har begynt på videregående

Ønsker du å lese mer om Shenpen eller støtte organisasjonens arbeid, se **shenpen.no** eller sjekk vår Facebook-side!

Ragnhild Sved, styremedlem i Shenpen Tibet Aid

Utgiver av nyhetsbrevet:

Buddhistforbundet,

Postboks 9340 Grønland, 0135 Oslo.

e-post: kontor@buddhistforbundet.no

HJEMMESIDE: www.buddhistforbundet.no

FACEBOOK:

www.facebook.com/Buddhistforbundet.Norge/

Ansvarlig redaktør: Egil Lothe

© Buddhistforbundet